

e-ISSN: 2630-631X

Article Type

Research Article

Subject Area

Physical Education

Vol: 8 Issue: 66

Year: 2022 November

Pp: 2590-2597

Arrival

21 November 2022

Published

31 December 2022

Article ID 67223

Doi Number

<http://dx.doi.org/10.29228/smrj.67223>

How to Cite This

Article

Süne, H. (2022).

"Beden Eğitimi

Derslerinde Oyun

Konusunda Yapılmış

Tezlerin Döküman

İncelemesi (2022-

2016)", International

Social Mentality and

Researcher Thinkers

Journal, (Issn:2630-

631X) 8(66): 2590-

2597

Social Mentality And
Researcher Thinkers is

licensed under a

Creative Commons

Attribution-

NonCommercial 4.0

International License.

Beden Eğitimi Derslerinde Oyun Konusunda Yapılmış Tezlerin Döküman İncelemesi (2022-2016)

Document Analysis Of Thesis Made On Game In Physical Education Lessons (2022-2016)

Haluk Süne¹ ¹ Öğretmen., MEB, Kütahya, Türkiye

ÖZET

Bu çalışmada, beden eğitimi derslerinde "oyun" temasını inceleyen tezlerin döküman incelemesinin yapılması amaçlanmıştır. Böylece, beden eğitimi derslerinde oyuna yönelik akademik ilginin düzeyi ve var olan çalışmaların eğilimi belirlenerek konuya katkı sağlamak sonraki araştırmacılara bu konuda bir yol göstereceği düşünülmektedir. Bu amaçla, Ulusal Tez Merkezi'nde "beden eğitimi" ve "oyun" anahtar kelimelerini kullanan ve 2016-2022 yılları arasında yayınlanan tezler araştırma kapsamına alınmıştır. Yapılan taramanın sonucunda, belirlenen kriterlere uygun olarak 36 tez belirlenmiş ve döküman incelemesi yapılmıştır. Araştırma kapsamında yapılan analizler sonucunda beden eğitimi ve oyun konusunda yapılan tez çalışmalarının son yıllara doğru artmaya başladığı, tezlerin 5 tanesinin doktora tezi olduğu, 31 tanesinin yüksek lisans tezi olduğu, 5 farklı enstitü türünde yayın yapıldığı, en fazla çalışmanın eğitim bilimleri enstitülerinde yapıldığı, 36 çalışmanın 24 farklı ile dağıldığı, en fazla sınıf öğretmenlerinin görüşünün alındığı, nicel yöntemin ve tarama modelinin ağırlıklı olarak kullanıldığı, örneklem sayısının en yüksek 101-200 aralığında yoğunlaştığı, tezlerde incelenen 16 farklı tema olduğu ve en fazla derse yönelik görüşler" ile "özyeterlilik" konularında yapıldığı belirlenmiştir. Araştırmaların tamamı göz önüne alındığında, beden eğitimi ve spor alanında "oyun" temasının araştırıldığı çok fazla çalışma olmadığı belirlenmiş, pek çok konuda boşlukların olduğu görülmüş, beden eğitimi derslerinde oyun konulu daha fazla çalışmanın yapılması gerektiği sonraki araştırmacılara önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi Dersleri, Oyun, Lisansüstü Tezler, Döküman İncelemesi

ABSTRACT

In this research, it is aimed to examine the documents of the theses that examine the theme of "game" in physical education lessons. Thus, it is thought that the level of academic interest in the game in physical education classes and the trend of existing studies will be determined and contributing to the subject will provide a way for future researchers in this regard. For this purpose, theses published between 2016-2022 using the keywords "physical education" and "game" in the National Thesis Center were included in the research. As a result of the scanning, 36 theses were determined in accordance with the determined criteria and document analysis was carried out. As a result of the analyzes made within the scope of the research, it was found that the thesis studies on physical education and play started to increase towards the last years, 5 of the theses were doctoral theses, 31 of them were master's theses, 5 different types of institutes were published, the most studies were done in educational sciences institutes. It is distributed with 24 different types, the opinions of the classroom teachers are taken at the most, the quantitative method and the screening model are predominantly used, the number of samples is concentrated in the range of 101-200 at the highest, there are 16 different themes examined in the theses, and the opinions about the lesson are mostly made on the subjects of "self-efficacy". determined. Considering all of the studies, it was determined that there were not many studies investigating the "game" theme in the field of physical education and sports, it was observed that there were gaps in many subjects, and it was suggested to later researchers that more studies on games should be done in physical education classes.

Keywords: Physical Education Lessons, Game, Postgraduate Theses, Document Review

GİRİŞ

Günümüzde teknolojinin getirdiği koşullar, iş ortamı, ev ortamı, şehirleşme yapısı nedeniyle hareketsizlik eğiliminin arttığı bir dönüşüm yaşanmaktadır. Bu nedenle beden eğitimi derslerinin okullarda küçük yaşlardan itibaren kazandıracağı farkındalık tüm yaşamı etkileyebilecek düzeyde öneme sahip olmaya başlamıştır.

Beden eğitimi dersleri, fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimin sağlıklı ve dengeli gelişiminde oldukça etkili bir etkinlikler bütünüdür. Organik bir varlık olan insanın, kas ve psikomotor becerilerin gelişimi iç organların da fonksiyonlarının sağlıklı ve güçlü bir biçimde gelişimini sağlar. Bu nedenle sürekli ve düzenli olarak yapılan beden eğitimi ve sportif faaliyetler; hastalıkların ortaya çıkmasını önler, vücut kontrolünü sağlar, öğrenme, kavrama, zihinsel ilişkiler kurma, düşünme ve karar verme becerileri artar, özgüven, başarı, psikolojik iyi oluş gibi duygusal tatmini sağlar, sosyal yönden etkileşimi gerektirdiği için sosyal ilişkilerin düzenlenmesine ve güçlendirilmesine önemli rol oynar (Tamer ve Pulur, 2001; Özer ve Özer, 2001; Özyalvaç, 2010).

Bedensel aktiviteler, gelişimin en hızlı olduğu özellikle çocukluk ve ergenlik döneminde yaşamın devamında da etkisi ve güçlü alışkanlık potansiyeli taşıyan önemli bir role sahiptir. Beden eğitimi ve spor dersleri, bireysel gelişiminin sağlıklı olmasında iradenin güçlendirilmesine rol oynadığı için, toplumsal bağlamda nitelikli iş gücünün oluşturulmasında önemli ve etkilidir. Toplumsal refah ve kalkınmada, bireysel niteliklerin göz önünde tutularak, yükseltilmesi gerekir. Bu açıdan değerlendirildiğinde beden eğitimi dersine yönelik tutum da, akademik başarı kadar önemli rol oynadığı vurgulanmaktadır (Özyalvaç, 2010). Öğrencilerin beden

eğitimine yönelik ilgisini arttırmak üzere öğrencilerin sahip olduğu özelliklerin ve etkili olan değişkenlerin göz önüne alınarak, tutum düzeylerini yükseltmeye yönelik çalışmalar yapılması önerilmektedir (Böke, Güllü ve Kış, 2020).

Oyun ise bireyin kendini rahatça ifade ettiği özgür bir alanı ifade eder. Oyun, fiziksel, duygusal ve zihinsel gelişimin sağlandığı ve eğlenceli kurgusuyla kişileri oyun hedeflerine motive eden, kalıcı öğrenmelere zemin hazırlayan, kişiyi keşfetmeye ve öğrenmeye teşvik eden yapılara sahiptir (Demiral, 2010). Pek çok farklı tanımı ve türü olan oyunların beden eğitimi ve spor derslerine entegre edilmesi, beden eğitimi derslerine olan ilginin ve ders niteliğinin artmasına yardımcı olur (Hazar, 1996).

Bu araştırmada, beden eğitimi derslerinde “oyun” temasını inceleyen tezlerin doküman incelemesinin yapılması amaçlanmıştır. Böylece, beden eğitimi derslerinde oyuna yönelik akademik ilginin düzeyi ve var olan çalışmaların eğilimi belirlenerek konuya katkı sağlamak sonraki araştırmacılara bu konuda bir yol göstereceği düşünülmektedir. Bu amaçla araştırma soruları aşığıdaki gibi düzenlenmiştir:

1. 2016-2022 yılları arasında yayınlanmış lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. 2016-2022 yılları arasında yayınlanmış lisansüstü tezlerin türüne göre dağılımı nasıldır?
3. 2016-2022 yılları arasında yayınlanmış lisansüstü tezlerin enstitü türüne göre dağılımı nasıldır?
4. 2016-2022 yılları arasında yayınlanmış lisansüstü tezlerin şehirlere göre dağılımı nasıldır?
5. 2016-2022 yılları arasında yayınlanmış lisansüstü tezlerin hedef kitleye göre dağılımı nasıldır?
6. 2016-2022 yılları arasında yayınlanmış lisansüstü tezlerin örneklem aralığına göre dağılımı nasıldır?
7. 2016-2022 yılları arasında yayınlanmış lisansüstü tezlerin araştırma yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?
8. 2016-2022 yılları arasında yayınlanmış lisansüstü tezlerde incelenen tema ve değişkenlere göre dağılımı nasıldır?

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada, beden eğitimi derslerinde oyun temasıyla ilgili tezlerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi tercih edilmiştir. Doküman incelemeleri, bir konuda yazılı, sözlü ya da kayıtlı dokümanlar üzerinde belirli bir çerçevede yapılan taramalar, araştırmalar ile elde edilen veriyi düzenlemek, sınıflamak, ayırıştırıp ayıklamak ve anlamlı sonuçlar çıkarmak için kullanılan bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Verilerin Toplanması

Araştırmaya dahil edilen veriler Ulusal Tez Merkezi'nde “beden eğitimi dersi” ve “oyun” anahtar kelimeleriyle ve 2016-2022 yılları ile sınırlandırılarak yapılan taramayla elde edilmiştir. Araştırmaya dahil edilen tezlerin kodları Tablo 1'de sunulmaktadır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Tezlerin Künyeleri Ve Kodları.

Kod	Tez Referansı	Kod	Tez Referansı	Kod	Tez Referansı	Kod	Tez Referansı
T1	Akçınar 2018	T10	Çeviker 2021	T19	Karabaş 2020	T28	Turhan 2021
T2	Akkoyun 2022	T11	Çıldır 2019	T20	Kaymaz 2022	T29	Türkeç 2019
T3	Avşar 2018	T12	Demirhan 2019	T21	Mirze 2020	T30	Uzun 2019
T4	Aydemir 2020	T13	Doğan 2021	T22	Önal 2019a	T31	Ünver 2016
T5	Aydın 2022	T14	Fenci 2022	T23	Önal 2019b	T32	Üzüm 2016
T6	Aydınlı 2016	T15	Genç 2021	T24	Özsoy 2022	T33	Yenmiş 2021
T7	Aytekin 2022	T16	Genç 2021	T25	Sağır 2019	T34	Yılmaz 2017
T8	Çakan 2022	T17	Göksoy 2021	T26	Sandıkçı 2021	T35	Yılmaz 2020
T9	Çetin 2022	T18	Güven 2018	T27	Sarıkodallı 2022	T36	Yüce 2019

Verilerin Analizi

Ulusal tez merkezinden belirlenen kriterler doğrultusunda araştırmaya dahil edilen tezler, araştırma sorularına uygun bir biçimde incelenerek gerekli veriler toplanmıştır. Ardından veriler sınıflandırılarak anlamlandırılmaya çalışılmış ve tablolar halinde düzenlenerek bulgularda sunulmuştur.

BULGULAR**Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı**

Beden eğitimi dersleri ve oyun temalı tezlerin yıllara göre dağılımı Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2. Tezlerin yıllara göre dağılımı.

Yıl	Kodlar	f
2022	T2, T5, T7, T8, T9, T14, T20, T24, T27	9
2021	T10, T13, T15, T16, T17, T26, T28, T33	8
2020	T4, T19, T21, T35	4
2019	T11, T12, T22, T23, T25, T29, T30, T36	8
2018	T1, T3, T18	3
2017	T34	1
2016	T6, T31, T32	3

Bulgulara göre, beden eğitimi dersleri ve oyun konusunu inceleyen tez sayıları yıllara göre genellikle artmaktadır. Konuyla ilgili olarak 2022 yılında 9 tez, 2021 yılında 8 tez, 2020 yılında 4 tez, 2019 yılında 8 tez, 2018 yılında 3 tez, 2017 yılında 1 tez ve 2016 yılında 3 tez yayınlanmıştır.

Tezlerin Enstitü Türüne Göre Dağılımı

Beden eğitimi dersleri ve oyun temalı tezlerin enstitü türüne göre dağılımı Tablo 3’te gösterilmektedir.

Tablo 3. Tezlerin yürütüldüğü enstitü türüne göre dağılımı.

Enstitü Türü	Kodlar	f
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	T3, T6, T7, T10, T11, T12, T13, T14, T20, T23, T27, T32, T34, T36	4
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	T1, T16, T17, T19, T24, T26, T31, T33	8
Sosyal Bilimler Enstitüsü	T8, T15, T21, T25, T28, T29, T30, T35	
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	T2, T4, T5, T9, T22	
Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü	T18	

Bulgulara göre, beden eğitimi dersleri ve oyun konusunu inceleyen tezlerin yürütüldüğü enstitü türleri arasında eğitim bilimleri, sağlık bilimleri, sosyal bilimler, lisansüstü eğitim enstitüsü ve kış sporları ve spor bilimleri enstitüsü bulunmaktadır. Eğitim bilimleri enstitüsünde yürütülen tez sayısı 14 ile en yüksek sayıdadır. Sağlık bilimleri ve sosyal bilimler enstitülerinde 8’er tez, lisansüstü eğitim enstitüsünde 5 tez, kış sporları ve spor bilimleri enstitüsünde 1 tez olduğu belirlenmiştir.

Tezlerin Şehirlerine Göre Dağılımı

Beden eğitimi dersleri ve oyun temalı tezlerin şehirlere göre dağılımı Tablo 4’te gösterilmektedir.

Tablo 4. Tezlerin şehirlere göre dağılımı.

Şehir	Kodlar	f
Afyon	T29	1
Ankara	T32	1
Amasya	T24, T35	2
Bartın	T4	1
Burdur	T23	1
Denizli	T7	1
Diyarbakır	T12, T13	2
Erzurum	T18	1
Erzincan	T17	1
Eskişehir	T2, T10	2
Gaziantep	T11, T14, T19	3
Giresun	T30	1
İzmir	T3	1
İstanbul	T36	1
Konya	T31	1
Kütahya	T5	1
Kırşehir	T8	1
Malatya	T1	1
Mersin	T20, T27	2
Muş	T15, T21, T28	3
Rize	T26	1
Sakarya	T6, T16, T22, T34	4
Sivas	T33	1
Zonguldak	T9, T25	2

Bulgulara göre, beden eğitimi dersleri ve oyun konusunu inceleyen tezler, toplam 24 farklı şehirde yürütüldüğü görülmektedir. Konuyla ilgili en fazla tezin Sakarya’da yürütüldüğü belirlenmiştir. Sakarya’nın ardından Gaziantep ve Muş 3’er teze, Amasya, Diyarbakır, Eskişehir, Mersin ve Zonguldak’ta 2’şer tez yayınlanmış, diğer şehirlerde 1’er tez yayınlanmıştır.

Tezlerdeki Hedef Kitleye Göre Dağılım

Beden eğitimi dersleri ve oyun temalı tezlerdeki örneklem türüne göre dağılımı Tablo 5’te gösterilmektedir.

Tablo 5. Tezlerin örnekleme türüne göre dağılımı.

Örneklem Türü	Kodlar	f
Sınıf Öğretmeni	T2, T4, T7, T11, T12, T14, T16, T24, T25, T28, T29, T30, T32, T33, T35	15
İlk/ortaöğretim Öğrenci	T3, T5, T13, T17, T22, T27, T36	7
Beden Eğitimi Öğretmeni	T1, T6, T20, T26	4
Beden Eğitimi Lisans Öğrenci	T15, T16, T19, T23, T31	5
Özel öğrenci (Down Sendromlu, zihinsel/görme engelli)	T21, T32, T34	2
Akademisyen	T9	1
Yönetici, Veli	T2	1
Halk	T18	1

Bulgulara göre, beden eğitimi dersleri ve oyun konusunu inceleyen tezlerde en fazla (15 tez) sınıf öğretmenlerinin görüşüne ve ikinci olarak ilkokul, ortaokul ve/veya lise öğrencilerinin görüşlerine (7 tez) baş vurulmuştur. Beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerini inceleyen 4 tez, hala lisans eğitimine devam eden beden eğitimi öğretmen adaylarının görüşlerini inceleyen 5 tez, akademisyen görüşlerini inceleyen 1 tez, halk görüşlerini inceleyen 1 tez, yönetici ve veli görüşlerini inceleyen 1 tez ve beden eğitimi derslerinin zihinsel engelli, görme engelli ya da Down sendromlu öğrencilere uygunluğunu araştıran toplam 3 tez olduğu belirlenmiştir.

Tezlerdeki Örneklem Sayısına Göre Dağılım

Beden eğitimi dersleri ve oyun temalı tezlerdeki örneklem sayısına göre dağılımı Tablo 6’da gösterilmektedir.

Tablo 6. Tezlerde örneklem sayısı dağılımı.

Örneklem Aralığı	Kodlar	f
0-100	T2, T5, T9, T10, T13, T17, T21, T22, T26, T29, T32, T34, T36	13
101-200	T1, T4, T6, T27, T28, T30	6
201-300	T18, T24, T31, T35	4
301-400	T11, T14, T20, T25, T33	5
401-500	T12, T16, T19, T23	4
501 ve üzeri	T3, T7, T15	3

Bulgulara göre, beden eğitimi dersleri ve oyun konusunu inceleyen tezlerdeki örneklem sayıları incelendiğinde 1-100 arasında örneklem sayısı olan 13 tez, 101-200 arasında örneklem sayısı olan 16 tez, 201-300 arasında örneklem sayısı olan 4 tez, 301-400 arasında örneklem sayısı olan 5 tez, 401-500 arasında örneklem sayısı olan 4 tez, 500 ve üzerinde örneklem sayısı olan 3 tez olduğu belirlenmiştir.

Tezlerdeki Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılım

Beden eğitimi dersleri ve oyun temalı tezlerde kullanılan araştırma yöntemleri ve modelleri Tablo 7’de gösterilmektedir.

Tablo 7. Tezlerde kullanılan yöntemler ve modeller.

Desen	Model	Kodlar	f
Nitel	Doküman incelemesi	T8, T29	2
	Fenomenoloji	T2, T9, T18, T26, T29	5
Nicel	Betimsel Tarama	T4, T6, T7, T12, T19, T20, T28, T30, T32, T33	10
	İlişkisel tarama	T3, T15, T31	3
	Karşılaştırmalı tarama	T16	1
	DeneySEL Desen	T5, T17, T21, T22, T27, T34, T36	7
Karma	Nitel +nitel	T11, T35	2
	Keşfedici sıralayıcı desen	T1	1
	Açıklayıcı Sıralı Desen	T14	1
	Çok aşamalı yöntem	T10	1

Bulgulara göre, beden eğitimi dersleri ve oyun konusunu inceleyen tezlerde kullanılan araştırma yöntemleri ağırlıklı olarak nicel yöntemle yapılmıştır. Nitel yöntemle yürütülen 7 tez, nicel yöntemle yürütülen 21 tez, karma yöntemle yürütülen 5 tez bulunmaktadır. Araştırma modelleri incelendiğinde ise en yüksek sayıda tezin nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama ile 10 tezin, deneysel desenle 7 tezin yapıldığı görülmektedir.

Tezlerde İncelenen Tema ve Değişkenlere Göre Dağılım

Beden eğitimi dersleri ve oyun temalı tezlerde incelenen tema ve değişkenlere göre dağılımı Tablo 8’de gösterilmektedir.

Tablo 8. Beden Eğitimi Derslerinde Oyunla İlişkisi Araştırılan Değişkenler.

No	Değişken	Kodlar	f
1	Derse yönelik görüşler	T2, T3, T6, T7, T8, T9, T23, T30, T32	9
2	Sorunlar ve ders ihtiyaçlarının belirlenmesi	T10, T35	2
3	Yeterlik/özyeterlik	T12, T15, T16, T20, T25, T28, T32	7
4	Tutum	T5, T11, T19, T24, T27, T33	6
5	Beceri	T1, T3	2
6	Özgüven	T5	1
7	Farkındalık	T14	1
8	Değerler eğitimine etkisi	T13, T29,	2
9	Fiziksel uygunluk, eğitsel performans ve okul sosyal davranışlarına etkisi	T21, T32, T34	3
10	Bilişsel esneklik ve akademik benlik	T17	1
11	Oyunların derse uyarlanması	T18	1
12	Mesleki doyum	T20	1
13	Motorik ve antropometrik özelliklere etkisi	T22	1
14	Sosyal beceri gelişimi	T36	1
15	Motivasyon	T31	1
16	Öğretim süreçleriyle ilişkisi	T26	1

Bulgulara göre, beden eğitimi dersleri ve oyun konusunu inceleyen tezlerde incelenen temalar ve etkisi ya da ilişkisi araştırılan 16 anahtar değişken olduğu belirlenmiştir. Belirlenen temalar içinde “derse yönelik görüşler”, 9 tezle en yüksek frekansa sahiptir. Ayrıca en fazla araştırılan diğer konu ise yeterlilik ya da özyeterlilikle ilgilidir. “Yeterlik/özyeterlik” anahtar kelimeleri, beden eğitimi ve oyun dersi öğretmenlerinin derse yönelik yeterlik algısı ya da dersin öğrencilerin yeterliğine olan etkisi gibi farklı biçimlerde 7 ayrı tezde araştırılmıştır. En fazla araştırılan diğer değişken ise 6 frekansa sahip olan “tutum” anahtar kelimesi ile kodlanan derse yönelik tutumdur.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmada, beden eğitimi derslerinde “oyun” temasını inceleyen tezlerin doküman incelemesinin yapılması amaçlanmıştır. Böylece, beden eğitimi derslerinde oyuna yönelik akademik ilginin düzeyi ve var olan çalışmaların eğilimi belirlenerek konuya katkı sağlamak sonraki araştırmacılara bu konuda bir yol göstereceği düşünülmektedir.

Ulusal Tez Merkezi’nde 2016-2022 yılları arasında başlığında “beden eğitimi” ve “oyun” anahtar kelimelerini içeren tezler taranmış ve araştırma sorularına uygun olanlar incelemeye alınmıştır. Benzer içerikli bir bibliyometrik çalışmayı Dede (2020), beden eğitimi derslerindeki eğitsel oyunlara yönelik makalelerin incelenmesini 2007-2020 yılları arası için yapmıştır. Uysal ve Atay (2021) ise “beden eğitimi” alanında 2007-2020 yılları arasında yayınlanmış doktora tezlerinin incelemesini yapmış, beden eğitimi alanında 26 doktora tezi olduğunu belirlemiştir.

Araştırmaya dahil edilen 36 tez belirlenmiştir. Bu tezlerin 5 tanesinin doktora tezi olduğu, 31 tanesinin yüksek lisans tezi olduğu belirlenmiştir. Yıllara göre dağılım incelendiğinde; genellikle artış gösterdiği belirlenmiştir. 2016 yılında 3 tez varken 2022 yılında bu sayının 9 ile en yüksek düzeye ulaştığı görülmektedir. Dede (2020), beden eğitimi derslerinde eğitsel oyunu araştıran makaleleri incelediği çalışmasında 2007 ile 2020 yılları arasındaki dağılımın oldukça düzensiz ve az sayıda olduğunu belirlemiştir. Her yıl bu konuda bir makale yayınlanmadığını 2015 yılından sonra makale sayısında giderek artış olduğunu belirlemiştir. En çok makale 2020 yılında 7 makale olarak ifade edilmiştir. Bu artışın temel sebebinin 2013 yılında beden eğitimi ve oyun dersinin müfredatlara alınması olabilir.

Enstitü türüne göre dağılım incelendiğinde; oldukça geniş bir çeşitlilik görülmektedir. Bu enstitü türleri içinde eğitim bilimleri, sağlık bilimleri, sosyal bilimler, lisansüstü eğitim enstitüsü ve kış sporları ve spor bilimleri enstitüsü bulunmaktadır. Eğitim bilimleri enstitüsünde yürütülen tez sayısı 14 ile en yüksek sayıdadır. Sağlık bilimleri ve sosyal bilimler enstitülerinde 8’er tez, lisansüstü eğitim enstitüsünde 5 tez, kış sporları ve spor bilimleri enstitüsünde 1 tez olduğu belirlenmiştir. Uysal ve Atay (2021), beden eğitimi dersleriyle ilgili doktora tezlerini incelediği çalışmasında 16 doktora tezi için aynı enstitü türlerini belirlemiştir. Doktora tezlerinin enstitülere dağılımı ise sağlık bilimleri ve eğitim bilimlerinde eşit olarak paylaşılmakta ve yoğunlaşmaktadır. Bu dağılım spor ve beden eğitimi dersinin çok disiplinli yapısının bir sonucu olarak

değerlendirilebilir. Pek çok farklı alandan araştırmacılar beden eğitimi dersleri ile ilgili çalışmalar yapmaktadırlar.

Beden eğitimi dersleri ve oyun konusunu inceleyen tezler, toplam 24 farklı şehirde yürütüldüğü görülmektedir. Konuyla ilgili en fazla tezin Sakarya’da yürütüldüğü belirlenmiştir. Sakarya’nın ardından Gaziantep ve Muş 3’er tezle, Amasya, Diyarbakır, Eskişehir, Mersin ve Zonguldak’ta 2’şer tez yayınlanmış, diğer şehirlerde 1’er tez yayınlanmıştır. Uysal ve Atay (2021), beden eğitimi dersleriyle ilgili doktora tezlerini incelediği çalışmasında ise en yüksek sayının Ankara’da ve Gazi Üniversitesinde yoğunlaştığı belirlenmiştir.

Beden eğitimi dersleri ve oyun konusunu inceleyen tezlerde en fazla (15 tez) sınıf öğretmenlerinin görüşüne ve ikinci olarak ilköğretim, ortaokul ve/veya lise öğrencilerinin görüşlerine (7 tez) baş vurulmuştur. Beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerini inceleyen 4 tez, hala lisans eğitimine devam eden beden eğitimi öğretmen adaylarının görüşlerini inceleyen 5 tez, akademisyen görüşlerini inceleyen 1 tez, halk görüşlerini inceleyen 1 tez, yönetici ve veli görüşlerini inceleyen 1 tez ve beden eğitimi derslerinin zihinsel engelli, görme engelli ya da Down sendromlu öğrencilere uygunluğunu araştıran toplam 3 tez olduğu belirlenmiştir.

Beden eğitimi dersleri ve oyun konusunu inceleyen tezlerdeki örneklem sayıları incelendiğinde 1-100 arasında örneklem sayısı olan 13 tez, 101-200 arasında örneklem sayısı olan 16 tez, 201-300 arasında örneklem sayısı olan 4 tez, 301-400 arasında örneklem sayısı olan 5 tez, 401-500 arasında örneklem sayısı olan 4 tez, 500 ve üzerinde örneklem sayısı olan 3 tez olduğu belirlenmiştir.

Beden eğitimi dersleri ve oyun konusunu inceleyen tezlerde kullanılan araştırma yöntemleri ağırlıklı olarak nicel yöntemle yapılmıştır. Nitel yöntemle yürütülen 7 tez, nicel yöntemle yürütülen 21 tez, karma yöntemle yürütülen 5 tez bulunmaktadır. Araştırma modelleri incelendiğinde ise en yüksek sayıda tezin nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama ile 10 tezin, deneysel desenle 7 tezin yapıldığı görülmektedir. Dede (2020) çalışmasında beden eğitimi ve eğitsel oyunla ilgili makalelerde araştırma yöntemine göre tersi bir durum söz konusudur. Uysal ve Atay (2021), beden eğitimi dersleriyle ilgili doktora tezlerini incelediği çalışmasında ise doktora çalışmalarının 19 tezle en fazla nicel yöntemin kullanıldığı, nitel ve karma yöntemin ise 3-4 tezle çok az sayıda kullanıldığı belirtilmiştir. Tezlerde nicel yöntemin daha fazla kullanıldığı makalelerde ise nitel yöntemin daha fazla kullanıldığı dikkat çekmektedir. Nitel desende 7 makale olduğunu, nicel desende 2 makale olduğunu, en fazla tarama modelinin kullanıldığını belirlemiştir.

Beden eğitimi dersleri ve oyun konusunu inceleyen tezlerde incelenen temalar ve etkisi ya da ilişkisi araştırılan 16 anahtar değişken olduğu belirlenmiştir. Belirlenen temalar içinde “derse yönelik görüşler”, 9 tezle en yüksek frekansa sahiptir. Ayrıca en fazla araştırılan diğer konu ise yeterlilik ya da özyeterlilikle ilgilidir. “Yeterlilik/özyeterlilik” anahtar kelimeleri, beden eğitimi ve oyun dersi öğretmenlerinin derse yönelik yeterlilik algısı ya da dersin öğrencilerin yeterliğine olan etkisi gibi farklı biçimlerde 7 ayrı tezde araştırılmıştır. En fazla araştırılan diğer değişken ise 6 frekansa sahip olan “tutum” anahtar kelimesi ile kodlanan derse yönelik tutumdur. Dede (2020) de çalışmasında benzer biçimde makalelerin konu ve alan dağılımlarını incelemiştir. Makalelerde beden eğitimi derslerinde eğitsel oyunları inceleyen toplam 10 tema belirlemiştir. Bu temalar içinde en fazla araştırılan 7 makalede “fiziksel etkileşimli oyun tasarımı” konusudur. Tezlerle makaleler arasında “beceri”, “sosyal beceri” ve “özyeterlilikler” temaları benzer olmakla birlikte, makalelerde ayrıca geleneksel ve dijital oyun algısı, spor ve oyun alışkanlıkları, oyun ve ritim, eğitsel oyunların bilimselliği, oyun tasarımı platformları gibi farklı temalar belirlenmiştir.

Yapılan incelemeler sonrasında beden eğitimi alanında oyun konusunda yapılan çalışmaların çok sınırlı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda beden eğitimi ve oyun temasını içeren çok daha fazla çalışma yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

1. Akçınar, S. (2018). Beden eğitimi öğretmenlerinin eğitsel oyun oynatma becerilerinin incelenmesi. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
2. Akkoyun, C.N. (2022). Beden eğitimi ve oyun dersi uygulamalarına ilişkin paydaş görüşlerinin değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Teknik Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Eskişehir.
3. Avşar, Y. (2018). 10-12 yaş grubu öğrencilerin bireysel değişkenleri, beden eğitimi, oyun ve spor katılımlarına göre sosyal duygusal öğrenme becerileri ve cesaretleri. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
4. Aydemir, B. (2020). İlköğretimde beden eğitimi ve oyun dersi öğretim programının uygulanabilme koşulları ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Lisansüstü

Eğitim Enstitüsü, Bartın.

5. Aydın, E.N. (2022). Uzaktan eğitim yoluyla imam hatip ortaokulu öğrencilerine uygulanan eğitsel oyun aktivitelerinin özgüven ile beden eğitimi ve spor ders tutumuna etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kütahya.
6. Aydın, İ. (2016). Çocuk oyunlarının beden eğitimi ve spor ders müfredatındaki yeri ve öneminin araştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
7. Aytekin, S. (2022). İlkokul programında yer alan beden eğitimi ve oyun dersine ilişkin öğretmen görüşleri. Doktora Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
8. Böke, H., Güllü, M. & Kış, A. (2020). Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre incelenmesi: meta analiz. Journal of History School, 45, 1159-1173.
9. Çakan, A. (2022). Terbiye ve oyun mecmuasından hareketle son dönem Osmanlı tarihinde beden eğitimi düşüncesi. Yüksek Lisans Tezi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
10. Çetin, E. (2022). Sınıf öğretmenliği lisans programının ilkokul beden eğitimi ve oyun dersine yönelik değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Zonguldak.
11. Çeviker, A.P. (2021). Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersi öğretim programına yönelik hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve model önerisi. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
12. Çıldır, A. (2019). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
13. Dede, S. G. (2020). Beden Eğitimi ve Eğitsel Oyunlara Yönelik Yazılan Makalelerin İncelenmesi. Journal of Children's Rights and Education, 1(1), 45-53.
14. Demiral, Ş., (2010). Judo Çalışan 7–12 Yaş Grubu Çocuklarda (Bay-Bayan) Judo Eğitsel Oyunlarının Motor Becerilerin Gelişimine Etkisinin İncelenmesi. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
15. Demirhan, M. (2019). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun derslerindeki yeterliliklerine ilişkin görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
16. Doğan, M. (2021). Beden eğitimi ve oyun dersinde çocuk oyunları ile değerler eğitimi. Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
17. Fenci, N. (2022). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun öğretimine yönelik spor farkındalıklarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
18. Genç, E.S. (2021). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ve Antrenörlük Bölümü öğrencilerinin yaratıcı kişilik özellikleri ve eğitsel oyun oynatma öz yeterliliklerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Muş Alparslan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muş.
19. Genç, M. (2021). Sınıf öğretmenleri ve beden eğitimi öğretmenlerinin, beden eğitimi ve oyun dersi yeterliliklerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
20. Göksoy, G.N. (2021). Beden eğitimi ve spor dersinde taktiksel oyun yaklaşım modelinin bilişsel esneklik ve akademik (öğrenci) benlik üzerine etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzincan.
21. Güven, A. (2018). Erzurum ilinde oynanan geleneksel oyunların araştırılması ve beden eğitimi derslerine uyarlanması. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
22. Hazar, M. (1996). Beden eğitimi ve sporda oyunla eğitim. Ankara: Tutubay Yayınları.
23. Karabaş, Z. (2020). Beden eğitimi öğretmeni adaylarının fiziksel aktivite içeren oyunlara yönelik tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
24. Kaymaz, U. (2022). Beden eğitimi öğretmenlerinin eğitsel oyun oynatma öz yeterlikleri ile mesleki doyumlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
25. Mirze, F. (2020). Uyarlanmış beden eğitimi ve oyun çalışmalarının down sendromlu bireylerin fiziksel

uygunluk düzeylerine etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Muş Alparslan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muş.

- 26.Önal, A. (2019a). Beden eğitimi ve sınıf öğretmeni tarafından işlenen oyun ve fiziki etkinlikler dersinin öğrencilerin bazı motorik antropometrik ve değer gelişimleri üzerindeki etkisi. Doktora Tezi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sakarya.
- 27.Önal, H. (2019b). Okul öncesi eğitiminde okutulan beden eğitimi ve oyun öğretimi dersinin değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- 28.Özer DS. & Özer K. (2001). Çocuklarda Motor Gelişim. Ankara: Nobel.
- 29.Özsoy, O. (2022). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi (Amasya ili örneği). Yüksek Lisans Tezi, Amasya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Amasya.
- 30.Özyalvaç, N.T. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi (Konya Anadolu lisesi örneği), Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- 31.Sağır, R. (2019). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersine ilişkin öz-yeterlilik algı düzeyleri. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- 32.Sandıkçı, B. (2021). Beden eğitimi öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersine yönelik görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Rize.
- 33.Sarıkodan, A. (2022). Devlet ve Özel okullarda okuyan lise öğrencilerinin aktif video oyunlarının beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarına etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- 34.Tamer K. & Pulur A. (2001). Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri. Ankara: Ada Matbaacılık.
- 35.Turhan, C. (2021). Beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin eğitsel oyun oynatma, öz yeterlilik ve risk alma davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Muş Alparslan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muş.
- 36.Türkeç, H. (2019). İlkokul beden eğitimi ve oyun dersi oyun oynuyorum derleme kitapçığında yer alan çocuk oyunlarının değerler açısından incelenmesi ve buna yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- 37.Uysal, H. Ş. & Atay, E. (2021). Beden Eğitimi ve Öğretim Temalı Doktora Tezlerine İlişkin Bibliyometrik Analiz. Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 6 (1), 246-256.
- 38.Uzun, İ. (2019). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersine yönelik görüşlerinin incelenmesi (Kars ili örneği). Yüksek Lisans Tezi, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.
- 39.Ünver, D. (2016). Beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin genel öz yeterlilik inançları ile müzik dans ve oyun derslerine ilişkin motivasyonlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- 40.Üzüm, S. (2016). Oyun ve fiziki etkinlikler, beden eğitimi ve spor dersleri kapsamında yer alan öğretim programları kazanımlarının Türkiye'deki görme engelliler ilk ve ortaokullarında gerçekleştirilme durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- 41.Yenmiş, A.T. (2021). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- 42.Yılmaz, A. (2017). Beden eğitimi ve oyun uygulamalarının hafif düzey zihinsel engelli çocukların fiziksel uygunluk, eğitsel performans ve okul sosyal davranışları üzerine etkisi. Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- 43.Yılmaz, M. (2020). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve oyun dersinin uygulanmasında yaşadığı sorunlar ve çözüm önerileri. Yüksek Lisans Tezi, Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya.
- 44.Yüce, İ. (2019). Beden eğitimi dersinde grupta oynanan oyunların ortaokul öğrencilerinin sosyal beceri gelişimine etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.